

Suoma Boazosamit rs  
Suomen porosaamelaiset ry

5.8.2021

pj Pekka Aikio  
Kuusikiekeröntie 158  
99960 VUOTSO  
v.pekka.aikio(at)gmail.com

**Lausunto**

**Oikeusministeriö**

**Asia:** VN/5875/2019, 11.5.2021

### **Lausunto saamelaiskäräjälain muutosta valmistelleen toimikunnan mietinnöstä**

Valtakunnallinen porosaamelaisten saamelaisjärjestö Suoma boazosamit ry lausuu saamelaiskäräjälain muutosta valmistelleen toimikunnan mietinnöstä seuraavaa:

Tämän lain uudistamishanke toteuttaa Sanna Marinin hallitusohjelman strategista kokonaisuutta : Turvallinen oikeusvaltio Suomi ja Tavoitteena on demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat.

Suoma boazosamit ryn näkemykset perustuvat meidän saamelaisten laajaan tietoon, kokemuksiin ja arvoihin sekä eri dokumenteiteihin

#### **1 luku Yleiset säännökset**

##### **1 § Lain tarkoitus**

Toimikunta on ottanut työnsä pohjaksi ja lähtökohdaksi alkuperäiskansojen asemaa koskevan viimeisimmän oikeuskehityksen kansainvälisessä oikeudessa, missä korostetaan nykyisin yhä voimakkaammin alkuperäiskansojen itsemääräämisoikeutta. Toimikunta on tältä pohjalta tehnyt muutosehdotuksensa saamelaiskäräjälakiin.

Suoma boazosamit ry pitää tarkoituksenmukaisena, että saamelaisten itsemääräämisoikeus kansana on tuotu esille hallituksen esityksen luonnoksen ko. pykälää koskevissa perusteluissa ja että niissä on viitattu asianmukaisesti YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 8/1976, KP-sopimus) artiklaan 1 ja YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 6/1976, TSS-sopimus) artiklaan 1.

Suoma boazosamit ry toteaa, että saamelaisten itsemääräämisoikeuden vahvistaminen yleisellä tasolla tulee sisältää saamelaiskäräjien lisäksi myös saamelaisten paikallisen itsemääräämisoikeuden vahvistamisen. Tähän sisältyy mm saamelaisyhdistysten aseman ja toiminnan vahvistaminen sekä paikallisten perinteisten saamelaisten instituutioiden, kuten porohoitosiidojen aseman ja perinteisen päätöksentekovallan tunnustaminen.

Yhdistys korostaa saamelaisten itsemääräämisoikeuden vahvistamista siten, että oikeus myös tosiasiallisesti toteutuu lain säännöksissä ja niiden soveltamis- ja tulkintakäytännössä.

### **3 § Oikeus tulla merkityksi vaaliluetteloon**

Suoma Boazosamit ry esittää, että

- 1) saamelaisen määritelmä säilytetään saamelaiskäräjälaissa ja että se muutetaan kieliperusteiseksi toimikunnan saamelaiskäräjävaalien äänioikeudelle (3 §) ehdottamien kriteerien mukaisesti muutoin, mutta sukupolvimäärän pysytetään kolmessa polvessa, koska sukupolvimäärän lisäämien neljänteen sukupolveen tuo näyttöongelmia. Oikeus äänioikeuteen ei ole ilmoitusasia vaan se on kyettävä osoittamaan luotettavilla dokumenteilla.
- 2) äänioikeus saamelaiskäräjien vaaleissa sidotaan nykyiseen tapaan saamelaiskäräjalain mukaiseen saamelaisen määritelmään, ja että
- 3) saamelaiskäräjien vaalilautakunnalle turvataan oikeus ryhmähyväksynnän periaatteiden mukaisesti arvioida ja harkita saamelaiskäräjien vaaliluetteloon hakeutuvan henkilön itseidentifikaation aitoutta, ja ratkaista asia harkintansa pohjalta YK:n hyväksymän alkuperäiskansajulistuksen 33.1 artiklan mukaisesti. Mainittu julistus on hyväksytty jo 2007 ja Suomi oli YK:ssa voimakkaasti tukemassa julistuksen hyväksymistä muiden pohjoismaiden rinnalla. Yhdistyksemme pitää itsestään selvänä, että Suomi myös tukee julistuksessa hyväksytyjä periaatteita käytännön toimissa.

Toimikunnan mietinnössä esitetty muutos merkitsee saamelaisen määritelmän poistamista saamelaiskäräjälaista ja samalla myös sitä, että Suomen lainsäädännössä ei olisi enää lainkaan määritelmää saamelaisesta. Lain 3 § sisältäisi ainoastaan kriteerit saamelaiskäräjävaalien äänioikeudelle ja sitä kautta osin myös vaalikelpoisuudelle.

Suoma boazosamit ry pitää tätä muutosehdotusta saamelaismääritelmän poistamiseksi Suomen lainsäädännöstä monin tavoin epäonnistuneena ja saamelaisten kannalta erittäin kielteisenä ratkaisuna. Siitä tulee aiheutumaan kielteisiä, ennalta arvaamattomia ja jopa kohtalokkaita seurauksia todellisten saamelaisten oikeuksien toteutumiseksi. Se tulee vaikuttamaan laajasti lainsäädännössä ja hallinnossa, mutta myös suomalaisten ja muiden asenteissa ja mielipiteissä saamelaisia kohtaan ja saamelaiset termi tulee muuttumaan vain saamenkielisiksi henkilöiksi. Saamenkielinen henkilö on aivan eri asia kuin saamelainen. Saamenkielinen henkilö on vain opetellut saamenkielen eikä välttämättä ole lainkaan etniseltä taustaan meitä saamelaisia, kielen voi opetella kuka tahansa.

Suoma boazosamit ry painottaa sitä, että perustuslain säännökset saamelaisten oikeudesta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan (17.3 §) itsehallinnon perustalta (121.4 §) sekä laki saamelaiskäräjistä ja saamen kielilaki (1086/2003) muodostavat sääntelykokonaisuuden niin, että niitä pitäisi tulkita yhdessä. Niissä kaikissa oikeudet on turvattu saamelaisille. Saamelaiskäräjälakiin sisältyvä saamelaismääritelmä liittyy tähän kokonaisuuteen ja se määrittelee yksilötasolla ne henkilöt, joille perustuslaissa ja sen nojalla säädetyissä laeissa saamelaisille turvatut oikeudet kuuluvat. Jos saamelaista ei määritellä laissa, jää epäselväksi ja

tulkinnanvaraiseksi se, keille saamelaisille turvatut oikeudet yksilötasolla kuuluvat. Yhdistys viittaa tässä yhteydessä oikeusministeriössä laadittuun Lainkirjoittajan oppaaseen, jonka mukaan lakikieleltä vaaditaan erityisesti täsmällisyyttä, yksitulkintaisuutta, johdonmukaisuutta ja virheettömyyttä (oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita nro 37/2013, s. 439–440).

Saamelaismääritelmä otettiin Suomen lainsäädäntöön ensimmäisen kerran vuonna 1973 annetussa asetuksessa saamelaisvaltuuskunnasta (824/1973, 1.2 §). Saamelaisvaltuuskunta-asetuksen uudistamisen yhteydessä vuonna 1990 (A 988/1990) määritelmään lisättiin itseidentifikaatiolauseke. Sittenmin tämä määritelmä otettiin sellaisenaan lakiin saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa (516/1991) vuonna 1991 ja edelleen muutettuna saamelaiskäräjälakiin vuonna 1995 (974/1995). Eri lainvalmisteluasiakirjat osoittavat, että saamelaismääritelmän tarkoituksena ei ole alunpitäen ollut ainoastaan mahdollistaa saamelaisvaalien järjestäminen, vaan se oli sidoksissa pyrkimykseen turvata saamelaisten oikeuksia kokonaisvaltaisesti.

Saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana ovat lähtökohtaisesti kollektiivisia, tälle kansalle ryhmänä kuuluvia oikeuksia. Ryhmä koostuu kuitenkin yksilöistä, joiden oikeuksia turvataan ryhmän jäsenenä. Käytännön viranomaistoiminnassa ja tuomioistuinten ratkaisutoiminnassa voi syntyä tilanteita, jossa joudutaan ottamaan yksilötasolla kantaa siihen, onko henkilö saamelainen vai ei. Kysymys on saamelaisen yksilön perustuslain 17.3 §:n mukaisesta perusoikeudesta nauttia omasta kielestään ja kulttuuristaan saamelaisen kansanryhmän jäsenenä. Tästä hyvänä esimerkkinä käy Lapin käräjäoikeuden ratkaisu vuodelta 2019, joka koskee neljän paikallisen saamelaisen luvatonta pyyntiä Tenojoen vesistöön kuuluvassa Vetsijoessa. Ratkaisussaan käräjäoikeus joutui arvioimaan kunkin vastaajan saamelaisuutta (6.3.2019, diaarinro 19/109281, s. 3 ja 10). Toisena esimerkkitapauksena voidaan mainita Rajavartiolaitoksen ohjeet rajanylitykseen koronapandemian aikana 21.6.2021 alkaen. Niiden mukaan saamelaisten elinkeinon ja kulttuurin harjoittaminen on välttämätön syy saapua maahan. Saamelaiset voivat ylittää Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Norjan välisen maarajan ja rajajoet myös muualta kuin rajanylityspaikkojen kautta (<https://raja.fi/rajaliikenne-ohjeet-korona>, kohta 3.3). Rajaviranomaisen on näissä tilanteissa arvioitava ja ratkaistava henkilön saamelaisuus, ja kiistatilanteessa joudutaan hakemaan tukea jostakin oikeuslähteestä.

Saamelaismääritelmä on yhteydessä myös ILO 169-yleissopimuksen ratifiointiedellytyksiin ja sopimuksen täytäntöönpanoon. Yleissopimuksen ratifiointia koskevan hallituksen esityksen (264/2014 vp, s. 24) mukaan *“yleissopimuksen ratifioinnin edellytyksenä ei ole, että jäsenvaltio on säätänyt alkuperäis- tai heimokansaan kuuluvan henkilön määritelmästä. Sopimuksen tehokkaan täytäntöönpanon kannalta tällaiset säännökset voivat kuitenkin olla tarpeen.”* Saamelaismääritelmän poistaminen saamelaiskäräjälaista saattaa siten heikentää – päinvastoin kuin toimikunta mietinnössään väittää (s. 115) – mahdollisuuksia ratifioida ILO 169-yleissopimus tai sopimuksen tultua ratifioiduksi vaikeuttaa sen tehokasta täytäntöönpanoa.

Tämän sekavaksi muodostuneen tilanteen taustalla on koko itsenäisen Suomen olemassaolon ajan vaikuttanut aktiivinen Suomen harjoittama assimilaatiopolitiikka, jossa Suomi sijoitti saamelaisten perinteisiin elinkeinoihin kuten poronhoitoon ja kalastukseen suomalaisia talollisia ja näin käytännössä pyrki estämään saamelaisten yhteisöjen syntyä ja kehittymistä. Paimentolaiset saamelaiset menettivät epäselvissä maanjaoissa käytännössä oikeutensa jo satoja vuosia vanhaan lapinkyläjärjestelmään ja he pääsivät osallisiksi yksityismaihin isojakojen kautta vain ryhtymällä uudisasukkaiksi. 1960-luvun lopussa säädetty porotilalainsäädäntö oli ensimmäinen myös

saamelaisille poronhoitajille yksityismaata salliva suomalainen lainsäädäntö. Maailman eturivin ihmisoikeuksien ja kansainvälisen oikeuden tutkija ja asiantuntija, professori Martin Scheinin onkin tulkinnut virallisen Suomen suhtautumista saamelaisporonhoitoon kulttuuriseksi kansanmurhaksi jota Suomi toteuttaa saamelaisten poronhoidon kautta (Lakimies 2006).

Toimikunnan esityksessä sukupolvimäärän lisääminen kieliperusteeseen on ongelmallista, mikäli henkilö ei olisi puhunut saamea koko elinikänsä eikä hänellä olisi vahva ja luonnollinen yhteys saamelaiseen sukuunsa ja saamelaisyhteisöön. Saamen kieli ja kulttuuri harvoin välittyvät isoisoivanhemmalta asti, koska on keskimääräisesti harvinaisempaa, että isoisovanhempi ja lapsenlapsen lapsi ovat elossa yhtä aikaa. Tässä mielessä sukupolvirajauksen yltämien kolmanteen polveen eli isovanhempaan asti on luonnollisempaa, ja on keskimääräisesti tavallisempaa, että nämä sukupolvet ovat kohdanneet toisensa eli isovanhempi ja lapsenlapsi ovat olleet elossa yhtä aikaa ja saamen kieli ja kulttuuri ovat ainakin jollain tasolla välittyneet elävänä sukupolvelta toiselle.

## **2 luku Saamelaiskäräjien tehtävät**

### **5 § Saamelaiskäräjien yleinen toimivalta**

Hallituksen esityksen luonnoksessa on mainittu ko. pykälää koskien voimassa olevan saamelaiskäräjälain 5 §:n 2 momentissa säädettyjen aloitteiden, esitysten ja lausuntojen laatimistehtävän lisäksi saamelaiskulttuurin kehittämis- ja hallinnointi- sekä rahoituksen myöntämistehtävät. Suoma boazosamit ry lausuu, että edellä mainitut saamelaiskulttuurin kehittämis- ja hallinnointi- sekä rahoituksen myöntämistehtävien hoitamisessa Saamelaiskäräjät on selvästi velvoitettava toimimaan yhteistoiminnassa muiden saamelaistahojen kuten saamelaisyhdistysten ja poronhoitosiidojen kanssa.

Suoma boazosamit ry painottaa myös, että kaikkea rahoitusta ei ole syytä kanavoida saamelaiskäräjien kautta. Poronhoitoa ja perinteisiä elinkeinoja sekä saamelaisjärjestöjen järjestö- ja kehittämistoimintaa ( varsinkaan valtakunnallisten järjestöjen ) koskeva rahoitus on syytä pitää kokonaan erillään saamelaiskäräjistä, koska ko. tahojen toiminnan ja erilaisten tarpeiden asiantuntemuksen hankinta saamelaiskäräjille vaatii tuntuvaan resurssien lisäämistä sinne.

### **8 § Määrärahojen jakaminen**

Hallituksen esityksen luonnoksessa on mainittu ko. pykälää koskeissa perusteluissa, että saamelaiskäräjien päätösvaltaa ehdotetaan laajennettavaksi myös sellaisiin varoihin, jotka jaetaan saamelaiskäräjien kautta eteenpäin muille toimijoille.

Suoma boazosamit ry painottaa, että saamelaisten poronhoidon tukemiseksi ja kehittämiseksi osoittavien määrärahojen hallinnointia ei ole syytä lainkaan kanavoida Saamelaiskäräjille. Lain 8 §:n perusteluissa on todettava selväsanaisesti, ettei saamelaiselinkeinojen, varsinkaan poronhoidon tukemiseen liittyvien varojen hallinnointia ei sisällytetä Saamelaiskäräjien toimintaan. Lisäksi perusteluissa on erikseen mainittava, että lain muutoksella ei ole tarkoitus tehdä muutoksia muiden saamelaisorganisaatioiden ja -laitosten valtiolta tai kunnilta saamien avustusten myöntämiseen ja käyttämiseen liittyvään päätöksentekoon, menettelyyn ja muuhun käytäntöön.

Toimikunta ehdottaa lain 8 §:n säännösten selkiyttämistä ja samalla saamelaiskäräjien toimivallan laajentamista pykälässä tarkoitettujen varojen jakamisessa, mitä perustellaan tarpeella kehittää saamelaisten itsehallintoa. Suoma Boazosamit ry tukee pyrkimyksiä kehittää saamelaisten itsehallintoa, mutta huomauttaa samalla, että saamelaiskäräjien vastuulle kuuluva itsehallinto on vain yksi keino ja osa toteuttaa saamelaisille alkuperäiskansana kuuluvaa itsemääräämisoikeutta ja että tämän oikeuden käyttämiseen ja toteuttamiseen ovat oikeutettuja itsenäisesti osallistumaan myös muut saamelaistoimijat kuin pelkästään saamelaiskäräjät.

### **3 luku Toimikausi, toimielimet ja toiminta**

#### **10 § Kokoonpano ja toimikausi**

Kuntakiintiön alkuperäisenä perusteena ja tarkoituksena on HE 248/1994 vp. mukaan korostaa saamelaisten kotiseutualueen ja sen eri osien merkitystä. Tämä HE:ssä 248/1994 vp. perusteltu ns. kuntakiintiömalli vastaa myös saamelaisvaltuuskunta-asetuksessa ollutta kuntakiintiömallia. Ottaen huomioon saamelaisten poliittisen järjestäytymisen historian aina saamelaisvaltuuskunnan perustamisesta lähtien, niin kuntakohtaista alueellista edustettavuutta ei voida ainakaan heikentää aluekohtaisesta vähimmäismäärästä eli kahdesta edustajasta/kunta. Ottaen vielä huomioon PeVM 17/1994, niin saamelaisten kotiseutualueen kuntien kiintiömäärien yhteenlaskettu lukumäärä pitäisi olla yli puolet saamelaiskäräjien jäsenten määrästä.

Jos kiintiön lähtökohtaisena perusteena on korostaa saamelaisten kotiseutualueen eri osien merkitystä eli toisin sanoen turvata alueellisesti laajan edustuksen saamelaiskäräjille, niin kiintiön tarve on erityisesti niillä alueilla, joilla asuu vähän saamelaisia sekä lukumäärältään että suhteessa ko. kunnan asukaslukuun (Enontekiö ja Sodankylän Lapin paliskunnan alue). Alueet, joilla asuu paljon saamelaisia, saavat yleensä suuren määrän ehdokkaita läpi ilman kiintiötäkin (esim. Inarista on ollut n. 8-10 jäsentä saamelaiskäräjillä/vaalikausi). Ottaen lisäksi huomioon saamelaisten kotiseutualueen eri osien yhdenvertaisuuden niin kiintiöpaikkojen määrän tulisi olla lähtökohtaisesti sama eri alueille.

Tästä johtuen voimassa olevassa saamelaiskäräjälaisissa ja hallituksen esityksen luonnoksessa esitetty kiintiömalli eli kolme kiintiöpaikkaa per alue on yhdenvertaisin vaihtoehto. Saamelaisten edustuksellisuus ja kokoontuminen on kautta historian tapahtunut siten, että saamenmaan eli Sápmin eri alueet on huomioitu. Tämä on myös kulttuurillisesti merkittävä seikka.

#### **11-13 § Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja hallitus**

Suoma Boazosamit rs painottaa, että puheenjohtajisto ja hallitus, johon kuuluu puheenjohtajisto ja neljä valitaan kahdeksi vuodeksi ja sen tulee nauttia saamelaiskäräjien luottamusta. Saamelaiskäräjien hallituksen ja puheenjohtajiston luottamus tulee voida mittauttaa toimikauden aikana. Jos saamelaiskäräjien hallitus tai puheenjohtaja ei nauti saamelaiskäräjien kokouksen luottamusta, niin puheenjohtaja tai hallitus voidaan erottaa päätöksellä, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa saamelaiskäräjien kokouksessa annetuista äänistä. Koko puheenjohtajiston toimimiseen päätoimisesti ei ole tässä vaiheessa lainkaan perusteita.

#### 4 luku Saamelaiskäräjien vaalit

##### 20 § Vaalilautakunta

Hallituksen esityksen luonnoksen 20 §:n todetaan, että *vaalilautakunnassa tulee olla saamen kielilain (1086/2003) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen saamen kielten asiantuntemus.*

Suoma boazosamit ry esittää, että vaalilautakunnan jäsenten tulee olla saamelaisia henkilöitä, joilla on laaja asiantuntemus, yhteys eri saamelaisalueen saamelaisyhteisöihin joiden luottamusta jäsenten tulee nauttia. Edellyttämällä pelkästään saamenkielten asiantuntemusta ei saavuteta takeita riittävästä asiantuntemuksesta eikä myöskään takeita henkilön saamelaisuudesta.

Hallituksen esityksen luonnoksessa saamelaiskäräjien vaalilautakunnan kokoonpanon laajentamista perustellaan ryhmäidentifikaation vahvistamisella. Mikäli vaaliluetteloon hakeutumisprosessissa olevien hakemusten käsittelevien henkilöiden määrä katsotaan ryhmäidentifikaation vahvistamisen tunnusmerkiksi, niin periaatteessa näillä pmissellillä arvioituna ryhmäidentifikaation merkitys koko muutoksenhakuprosessissa voi heiketä, koska muutoksenhakuelimenä tähän asti toimineen, saamelaisten käsissä olevan seitsenjäsenisen saamelaiskäräjien hallituksen tilalle tulisi nelijäseninen muutoksenhakulautakunta, jonka jäsenten ei välttämättä tarvitse olla saamelaisia ja jotka tähän tehtävään nimittää valtioneuvosto.

Suoma boazosat ry toteaa, että saamelaiskäräjien vaalilautakunnan jäsenmäärän laajentamiselle nykyisestä viidestä jäsenestä ei ole perustetta. Vaalilautakunta voi jo nyky muodossaan, niin halutessaan ja tarvittaessa kutsua tarvittavan määrän asiantuntijoita. Vaalilautakunnan kokoonpanon laajentaminen voi jossain määrin hankaloittaa kokouksien saamisen päätösvaltaiseksi, varsinkin kun ottaa huomioon, että vaalilautakunnan kokouksia on pääsääntöisesti hankala järjestää etäyhteyksin, koska kokouksessa käsiteltävät asiakirjat sisältävät ei-julkista materiaalia.

Yhdistys pitää myös epäasiallisena toimikunnan näkökulmaa vaalilautakunnan jäsenmäärän kasvattamisen liittyvän jotenkin vaalilautakunnan toiminnan **hyväksyttävyyteen** siihen kohdistuvien vaatimusten vuoksi; ikään kuin nyky muotoisen vaalilautakunnan legitimitetti ja toimintaperiaatteet olisi kyseenalaistettu.

Vaalilautakunnan tehtävänä on merkitä äänioikeutetut saamelaiset saamelaiskäräjien vaaliluetteloon ja toteuttaa vaalit.

Suoma boazosamit rs pitää tarkoituksenmukaisena ja välttämättömänä, että saamelaiskäräjien vaaliluettelosta poistetaan sinne KHO:n päätöksillä vuosina 2011, 2015, 2019 ja 2021 vastoin saamelaiskäräjien vaalilautakunnan ja hallituksen päätöstä sinne merkityt henkilöt. Tähän myös ihmisoikeuskomitean ratkaisuisaan KHO:n päätöksistä tehtyihin valituksiin (Sanila-Aikio ja Näkkäljärvi et. al. v. Finland) esiintuomat tehokas oikeussuoja ja asian täysimääräinen korjaus viittaavat.

#### 5 luku Muutoksenhaku vaaliluetteloä koskevissa asioissa

##### 41 §. Muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja toimivalta

Suoma boazosamit ry näkee, että luonnoksessa esitetyn uuden muutoksenhakulautakunnan perustaminen heikentää saamelaisten itsehallintoa nimenomaan henkilön merkitsemisessä

saamelaiskäräjien vaaliluetteloon verrattuna nykylainsäädäntöön. Yhdistys myös näkee, että muutoksenhakulautakunnalla on yhtymäkohtia edelliseen todella huonoon saamelaiskäräjälaki-muutosehdotukseen, jossa esitettiin mm. oikaisulautakunnan perustamista. Muutoksenhakulautakunnan nimittäminen olisi saamelaisten itsehallinnon heikentämistä ja saamelaisten holhoamista.

Ongelmia aiheuttaa mm. se, että saamelaiskäräjillä ei näinollen olisi viimeistä päätäntävaltaa nimetä jäsenet ko. lautakuntaan vaan se, kuten luonnoksessa todetaankin, *pelkästään ehdottaa* jäsenet valtioneuvostolle asetettavaksi.

Lisäksi yhdistys pitää erittäin huonona esityksenä sitä, että 70-vuotta täyttänyt muutoksenhakulautakunnan jäsen tulisi erota jäsenyydestään. Tämä on mielestämme erittäin rajoittava ja saamelaiskulttuurista poikkeava tapa toimia ja kaventaa saamelaisten vaikuttamismahdollisuuksia ja tiedonjakamista. Englanninkielisessä alkuperäiskansamaailmassa tunnetaan käsite ELDERS ja se tarkoittaa iäkkäitä ja asiaa tuntevia ja kokeneita neuvonantajia

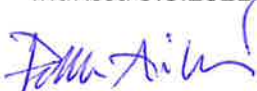
Yhdistys myös näkee, että muutoksenhakulautakunnalla on yhtymäkohtia edelliseen todella huonoon saamelaiskäräjälakimuutosehdotukseen, jossa esitettiin mm. oikaisulautakunnan perustamista. Yhdistyksemme ei tue esitystä muutoksenhakulautakunnasta vaan katsoo, että tässä kohtaa on yksinkertaisinta ja selvintä vain siirtyä noudattamaan Suomenkin jo hyväksymiä YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien julistusta vuodelta 2007, jossa saamelaisilla itsellään on oikeus päättää sisäiseen itsenäisyyteen kuuluvista asioista (ks. deklaraatio, art. 33.1)

#### *41 m §. Jatkovalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen*

Suoma boazosamit ry toteaa, että vuonna 2019 YK:n ihmisoikeuskomitea on moittinut Suomen saamelaisten oikeuksien loukkaamisesta nimenomaan KHO:npäätösten vuoksi hyväksyä saamelaisten tahtoa kunnioittamatta saamelaiskäräjien vaaliluetteloon sinne kuulumattomia ei-saamelaisia henkilöitä. Myös aiemmin mm. vuosina 2012 ja 2017 Suomi on saanut moitteita YK:n rotusyrjinnän poistamista käsittelevältä komitealta(CERD).

Suoma boazosamit ry toistaa , että yhdistyksemme ei tue esitystä, vaan katsoo, että tässä kohtaa on yksinkertaisinta ja selvintä vain siirtyä noudattamaan Suomenkin jo hyväksymiä YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien julistusta vuodelta 2007, jossa saamelaisilla itsellään on oikeus päättää sisäiseen itsenäisyyteen kuuluvista asioista (ks. deklaraatio, art. 33.1)

Inarissa 5.8.2021



Pekka Aikio  
Puheenjohtaja



Ristenrauna Magga  
Sihteeri/rahastonhoitaja